

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 8.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.8.100>

УДК 330.4:311.4:378

О. П. Ратушина,

к. е. н., доцент, старший викладач кафедри обліку і оподаткування,

Уманський національний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0843-3017>

О. М. Матрос,

к. е. н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування,

Уманський національний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7133-4700>

С. О. Михайловина,

к. е. н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування,

Уманський національний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1682-5790>

О. М. Поліщук,

к. е. н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування,

Уманський національний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9859-9001>

М. С. Свіщенко,

студентка, Уманський національний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-0498-8148>

**АНАЛІЗ КІЛЬКОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ В
ДОВОЄННИЙ ПЕРІОД ТА ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ НА
ОСНОВІ ЕКОНОМЕТРИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ**

O. Ratushna,

*PhD in Economics, Associate Professor, Senior Lecturer of the Department of
Accounting and Taxation, Uman National University*

O. Matros,

*PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of
Accounting and Taxation, Uman National University*

S. Mykhailovyna,

*PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of
Accounting and Taxation, Uman National University*

O. Polishchuk,

*PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of
Accounting and Taxation, Uman National University*

M. Svischenko,

Student, Uman National University

ANALYSIS OF THE NUMBER OF HIGHER EDUCATION APPLICANTS IN UKRAINE IN THE PRE-WAR PERIOD AND DURING MARTIAL LAW BASED ON ECONOMETRIC MODELLING

Стаття присвячена зміні кількості здобувачів вищої освіти в Україні в довоєнний час та під час військового стану. Було проаналізовано відносний показник «кількість закладів вищої освіти на 1 тисячу студентів» на підставі даних про динаміку кількості здобувачів вищої освіти та кількості закладів вищої освіти в Україні за 1990-2024 рр. Крім того було досліджено фактори впливу на кількість здобувачів вищої освіти та систематизовано їх в три групи: вибір місця навчання (регіону, ЗВО), вибір спеціальності та загальна мотивація щодо потреби в здобутті вищої освіти. Ґрунтуючись на проведеному дослідженні було використано економетричне моделювання для оцінки рівня впливу обраних факторів та зміни їх значущості при різних суспільно-економічних станах.

The article examines the dynamics of the number of higher education seekers. Based on econometric modelling, the level of influence and change in the significance of socio-economic factors on the number of higher education seekers in Ukraine is analysed, taking into account pre-war conditions and the realities of full-scale war.

The dynamics of such indicators as the number of higher education applicants and the number of higher education institutions in Ukraine for the period 1990-2024 are analysed, and relative indicators of the availability of educational institutions for applicants and the load on them are determined.

Based on the sources studied, the factors influencing the number of higher education applicants were systematised and grouped according to such areas as the choice of place of study (region, higher education institution), choice of speciality, and general motivation for the need to obtain higher education.

Based on data from the State Statistics Service and the Ministry of Education of Ukraine, econometric modelling was carried out to assess the impact of key factors from each group in the context of Ukraine's regions for 2021, 2023 and 2024, and the impact of selected factors and changes in the significance of some of them under different socio-economic conditions were established. The constructed regression models have high coefficients of determination (over 89%), which confirms their statistical significance.

The results showed that in 2021, the number of school graduates remained the decisive factor, while in 2023–2024 its importance decreased, giving way to such indicators as the number of higher education institutions in the region and the success rate of the National Multidisciplinary Test. An inverse effect of capital investment was identified, which may indicate an outflow of potential students to the sphere of investment projects.

It was concluded that the priority of factors has changed under the influence of security and socio-economic challenges, and the need to adapt educational

policy and develop the network of higher education institutions taking into account the new conditions was emphasised.

Ключові слова: *економетричне моделювання, вища освіта, заклади вищої освіти, військовий стан, кількість здобувачів вищої освіти.*

Keywords: *econometric modelling, higher education, higher education institutions, martial law, number of higher education applicants.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Протягом останніх 6 років в період з 2019 по 2025 рік вища освіта опинилася перед непередбачуваними викликами. Такими як пандемія COVID-19, повномасштабна війна, повна або часткова руйнація закладів вищої освіти постійна загроза життю і здоров'ю учасників освітнього процесу, загострення проблеми стабільності університетської діяльності та зменшення державного фінансування вищої освіти.

Освітній процес зазнає постійних викликів: матеріально-технічна база окремих університетів пошкоджена або зруйнована, умовою функціонування є наявність укриття, тощо. Крім того вносить корективи і суспільно-інформаційна складова: учасники освітнього процесу змінили свої пріоритети, замість отримання вищої освіти більшість шукають стабільну роботу та заробіток, популяризація в соціальних мережах тенденції непотрібності освіти та знань.

Усі ці виклики підкреслюють необхідність дослідження факторів впливу на кількість здобувачів вищої освіти, пошук шляхів їх вирішення тому, що освіта, будучи основою суспільного життя, відображає рівень його суспільно-економічного розвитку, суперечності, проблеми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемами в галузі вищої освіти, обумовленими повномасштабною російською агресією, освітніми та технологічними інноваціями, питання виїзду молоді за кордон і розвиток

системи вищої освіти в цілому були висвітлені в наукових працях І. Дичківської, В. Кременя, В. Мадзігона, Н. Ничкало, С. Ніколаєнка, О. Овчарук, В. Курило, О. Караман та інші.

Автори [3] висвітлили вітчизняні та міжнародні ініціативи щодо освіти тимчасово переселених осіб та українських біженців. Розкрили питання організації освіти дітей, молоді та дорослих, що знаходяться на тимчасово окупованих територіях і за кордоном. В статті наведені окремі приклади організації освіти українських біженців за підтримки міжнародних організацій урядів і громадян зарубіжних країн, організацій громадянського суспільства щодо допомоги українцям під час війни.

Ніколаєнко С. [4] проаналізував стан наукової діяльності вищих навчальних закладів відповідно до методики рейтингування, висвітлив причини невідповідності наукової діяльності університетів критеріям сьогодення та визначив перспективи реорганізації університетської мережі на основі вітчизняного та зарубіжного досвіду.

В своїй праці Кутянін О. [2] провів економіко-статистичний аналіз стану вищої освіти в Україні та виокремив основні фактори, які визначають вибір здобувачами спеціальності, ЗВО та основні мотивації вступу.

Сірий Є. [9] досліджує взаємодію освіти та ринку праці, у працях було проведено статистичний аналіз розвитку інститутів освіти, рівень охопленості та задоволеності освітнім процесом. Проведений аналіз дозволив автору визначити причини та проблеми, які виникають в освітньому процесі.

Проте важливим залишається не лише визначення чинникової складової розвитку вищої освіти, але й вимір даного впливу, особливо з урахуванням нових умов соціально-економічного і політичного життя країни.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є систематизація соціально-економічних факторів впливу на зміну чисельності здобувачів вищої освіти та дослідження на основі економетричного моделювання зміни рівня впливу окремих факторів за умов довоєнного суспільно-економічного життя та під час військового стану.

Для досягнення поставленої мети було сформовано наступні завдання: дослідження і систематизація факторів суспільно-економічного життя, які впливають на чисельність здобувачів вищої освіти; встановлення зміни рівня впливу факторів на чисельність здобувачів вищої освіти до та під час війни.

Виклад основного матеріалу дослідження. Освіта будучи головною частиною суспільного життя, відображає рівень розвитку людського потенціалу, економічного розвитку держави, відіграє ключову роль у процесах підвищення кваліфікації. В період коли вища освіта ще не відновилася після наслідків пандемії COVID-19 почалася повномасштабна війна, яка ще більше ускладнила навчальний процес. Усе це обумовило зміни у передумовах та мотивації здобувачів та інших показниках стану вищої освіти.

Показником, який є одним з ключових в оцінці стану вищої освіти в Україні є кількість закладів вищої освіти та кількість здобувачів, які в них навчаються (рис. 1, 2).

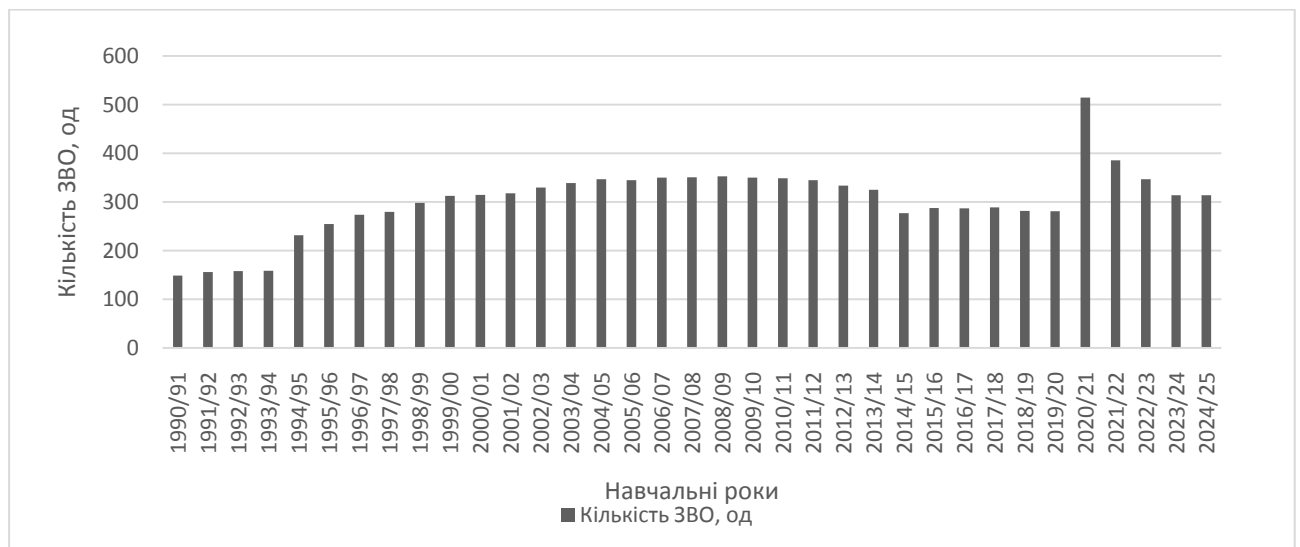


Рис. 1. Динаміка кількості ЗВО в Україні, од.

Джерело: побудовано авторами за даними [1]

За період 1990-2024 роки кількість закладів вищої освіти в Україні мала значне зростання. Особливе зростання припадає на кінець 90-х років і тривало до 2008 року. Це пікове зростання було в період найбільшої кількості здобувачів. Стрімкий ріст ЗВО у 2020 році обумовлений початком

пандемії COVID-19. Навчання онлайн обумовило необґрунтоване відкриття навчальних закладів, що спричинило значне розпорошення здобувачів вищої освіти.

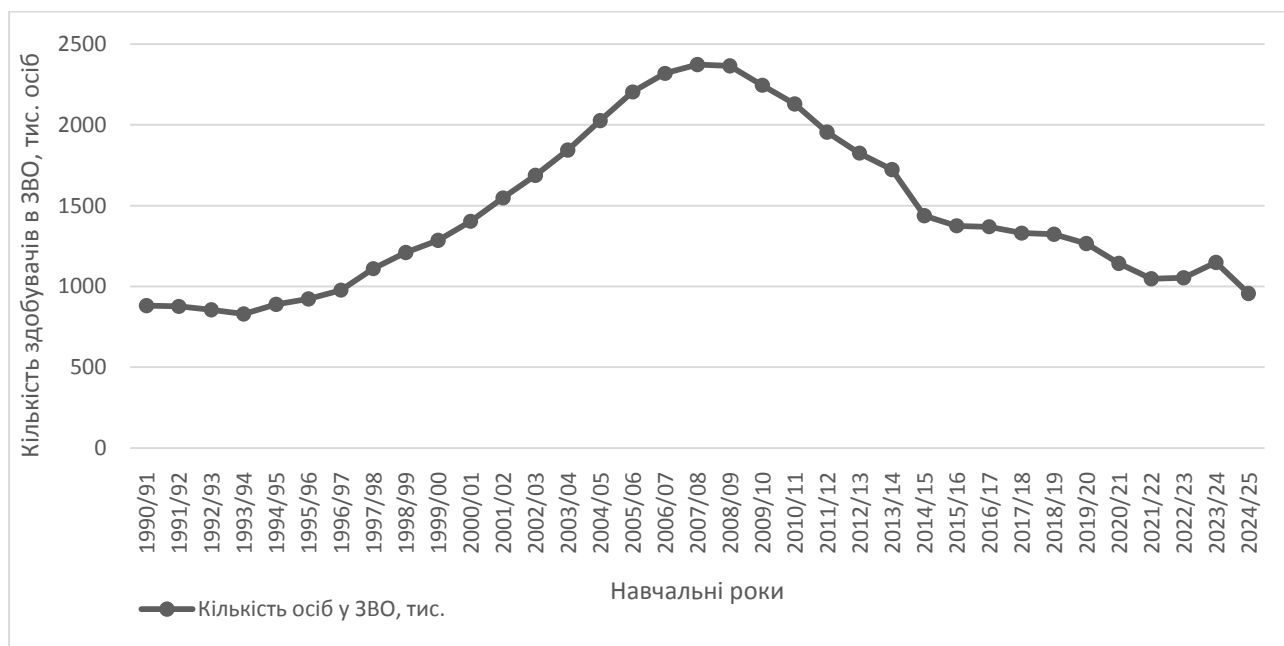


Рис. 2. Динаміка чисельності здобувачів в ЗВО України, тис. осіб

Джерело: побудовано авторами за даними [1]

Більш інформативними є відносні показники «Кількість закладів вищої освіти на 1 тис. здобувачів, од.» та «Кількість здобувачів на один ЗВО, осіб», (рис. 3, 4).

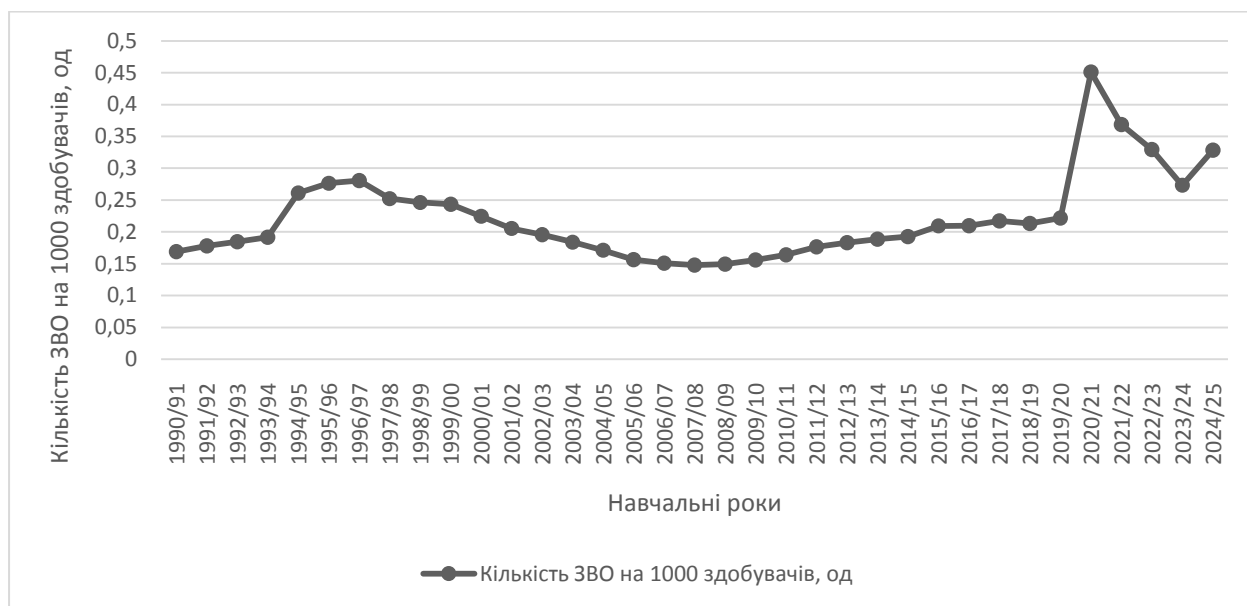


Рис. 3. Кількість ЗВО на 1000 здобувачів, од.

Джерело: розраховано авторами за даними [1]

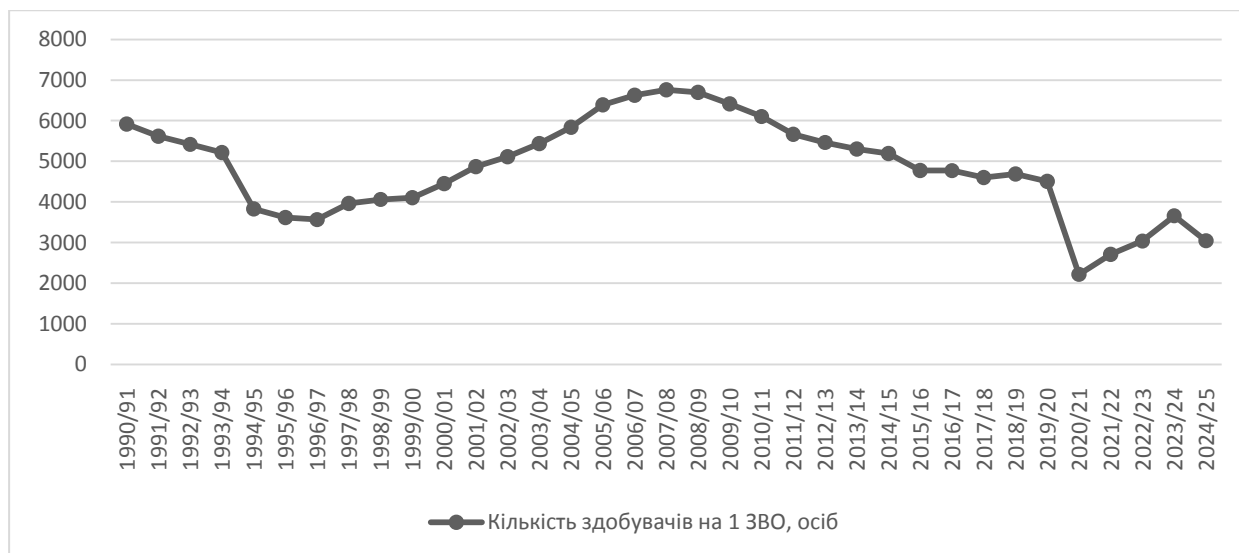


Рис. 4. Кількість здобувачів на один ЗВО, осіб

Джерело: розраховано авторами за даними [1]

Даний відносні показники є оберненими та більш об'єктивно характеризують співвідношення динаміки кількості здобувачів та закладів вищої освіти в Україні. У 2020/2021 навчальному році за рахунок неконтрольованого зростання кількості вишів (дистанційне навчання дозволило відкривати віртуальні ЗВО без будь-якого матеріально-технічного забезпечення) середня навантаженість становила в Україні 2217 осіб. Починаючи з 2021/2022 навчального року ситуація почала покращуватись за рахунок зменшення кількості ЗВО.

Кількість здобувачів вищої освіти та розподіл їх за регіонами в Україні залежить від низки чинників, які можна систематизувати в декілька груп:

- вибір місця навчання (регіон, ЗВО);
- вибір спеціальності;
- мотивація (переконання) щодо потреби у здобутті вищої освіти.

Обираючи місце навчання майбутні студенти керуються перш за все престижністю закладу вищої освіти, його місця у рейтингу, знаності та відомості, як один з факторів високого шансу на працевлаштування. Крім того залишається важливою для вступників порада батьків, друзів, можливість не втратити дружні зв'язки з друзями та однокласниками. Високий рівень освіти залишається не найголовнішим фактором. Не менш

важливою в наш час є безпекова ситуація в регіоні де розташований заклад вищої освіти. В час військового стану багато абітурієнтів орієнтовані на більш безпечні території країни.

Вибір професійної спрямованості (спеціальності) для молоді ще один важливий вибір. Проте при виборі в більшості випадків абітурієнти керуються не затребуваними професіями ринку праці, а такими факторами як престижність (найчастіше визначену соціальними течіями і стереотипами), можливість навчання за рахунок бюджетних коштів; можливість обійняти перспективну посаду. Це визначає популярність таких спеціальностей у 2024 році як «Право», «Менеджмент», «Психологія», «Середня освіта», «Комп'ютерні науки», «Будівництво та цивільна інженерія» [8].

Прийняття рішення щодо здобуття вищої освіти в випускників шкіл також має в підґрунті певні визначальні мотиватори: освіта дозволяє знайти хорошу роботу та зробити кар'єру за обраною спеціальністю, освіта дозволяє підвищити рівень освіченості, здобути професійні знання і навички, допомога у підготовці до самостійного життя, певного самоствердження, отримання диплому про вищу освіту.

Ще одним важливим фактором є вартість навчання, тому що не всі родини мають достатній рівень доходів для оплати навчання. Вартість навчання в Україні коливається в широкому діапазоні, який залежить від обраної спеціальності, ЗВО, регіону (обласний центр чи місто обласного підпорядкування).

Одним з абсолютних індикаторів стану вищої освіти в Україні є кількість здобувачів вищої освіти. Для дослідження ми обрали три роки, що характеризують довоєнний період та роки повномаштабного вторгнення в розрізі регіонів України без м. Києва (табл. 1).

Таблиця 1. Кількість здобувачів вищої освіти, осіб

Регіони	Кількість здобувачів вищої освіти в 2021 році	Кількість здобувачів вищої освіти в 2023 році	Кількість здобувачів вищої освіти в 2024 році	Відхилення (+, -)	
				2023 від 2021	2024 від 2021
Вінницька	32807	37 898	31 063	5 091	-1 744
Волинська	19269	28 035	23 943	8 766	4 674
Дніпропетровська	70298	82 444	67 050	12 146	-3 248
Донецька	23932	0	0	-23 932	-23 932
Житомирська	17577	21 454	18 310	3 877	733
Закарпатська	17394	22 493	19 318	5 099	1 924
Запорізька	46044	50 540	43 020	4 496	-3 024
Івано-Франківська	30184	36 610	31 842	6 426	1 658
Київська	15883	20 868	17 107	4 985	1 224
Кіровоградська	10181	17 270	13 704	7 089	3 523
Луганська	13233	0	0	-13 233	-13 233
Львівська	90385	108 968	95 382	18 583	4 997
Миколаївська	21437	21 561	18 555	124	-2 882
Одеська	67743	75 355	59 578	7 612	-8 165
Полтавська	29895	41 174	36 328	11 279	6 433
Рівненська	18868	26 128	22 994	7 260	4 126
Сумська	18073	22 979	16 530	4 906	-1 543
Тернопільська	26982	37 971	29 016	10 989	2 034
Харківська	122386	119 032	91 410	-3 354	-30 976
Херсонська	18579	0	0	-18 579	-18 579
Хмельницька	22252	27 109	22 159	4 857	-93
Черкаська	28832	32 436	24 291	3 604	-4 541
Чернівецька	18748	20 964	17 565	2 216	-1 183
Чернігівська	11917	15 941	12 594	4 024	677
Разом	792899	867230	711 759	74 331	-81 140

Джерело: побудовано авторами за даними [1]

Загальна чисельність здобувачів за ці періоди досить різниться. У 2023 році відбулось зростання кількості здобувачів на 74331 особу, проте вже у 2024 році відбулось скорочення на 81140 осіб в порівнянні з 2021 роком та на 155471 особу в порівнянні з 2023 роком. Це обумовлено випуском фахівців з ЗВО та іншими факторами. Що стосується значних відхилень за окремими регіонами, то вони обумовлені передусім станом військових дій та внутрішнім переміщенням населення.

Проведене дослідження дозволило систематизувати фактори що впливають на кількість здобувачів вищої освіти. Серед них вагомими є кількість випускників з повною загальною середньою освітою, кількість ЗВО, обсяг капітальних інвестицій та відсоток складання НМТ/ЗНО. За даними

Держстату [1] та офіційної статистики сайту Міністерства освіти України [5-7] було сформовано вибірку в розрізі регіонів України за 2021, 2023 та 2024 роки, та побудовано лінійні багатofакторні моделі взаємозв'язку кількості здобувачів вищої освіти та перелічених факторів (табл. 2).

Таблиця 2. Вибірka для дослідження взаємозв'язку кількості здобувачів вищої освіти з основними факторами впливу

Регіони	Кількість здобувачів вищої освіти, осіб		Кількість випускників шкіл, з повною загальною середньою освітою, осіб.		Кількість ЗВО, уст.		Обсяг капітальних інвестицій, млн.грн.		Відсоток складання ЗНО/НМТ, %	
	у		х1		х2		х3		х4	
	2021 р.	2024 р.	2021 р.	2024 р.	2021 р.	2024 р.	2021 р.	2024 р.	2021 р.	2024 р.
Вінницька	32807	31 063	8 471	8 737	12	11	14013	15494	82	95
Волинська	19269	23 943	8 059	8 956	8	7	8263	12861	86	95
Дніпропетровська	70298	67 050	17 874	17 100	39	26	65469	50758	81	94
Донецька	23932	0	9 979	7 034	18	0	30072	4938	83	95
Житомирська	17577	18 310	7 297	7 901	5	4	9484	10966	79	94
Закарпатська	17394	19 318	9 475	9 791	7	7	5126	8890	76	94
Запорізька	46044	43 020	9 264	5 728	14	13	18270	7305	81	95
Івано-Франківська	30184	31 842	8 477	8 720	10	11	8408	11425	80	95
Київська	15883	17 107	10 646	11 635	7	8	35927	48402	84	95
Кіровоградська	10181	13 704	4 993	5 392	7	8	6540	6495	81	94
Луганська	13233	0	3 513	1 313	7	0	3291	53	81	95
Львівська	90385	95 382	16 499	16 913	21	21	24041	25702	85	96
Миколаївська	21437	18 555	6 309	5 755	8	8	8272	9558	78	94
Одеська	67743	59 578	14 336	15 417	22	19	18853	14391	79	94
Полтавська	29895	36 328	7 078	7 804	8	8	23808	19726	83	95
Рівненська	18868	22 994	9 588	9 961	7	8	6076	11474	84	95
Сумська	18073	16 530	4 815	5 219	6	5	7465	8721	86	95
Тернопільська	26982	29 016	5 450	5 628	8	6	8536	9750	82	95
Харківська	122386	91 410	14 645	15 483	46	28	19438	20785	84	94
Херсонська	18579	0	6 310	3 955	11	0	5157	345	83	96
Хмельницька	22252	22 159	7 601	7 887	11	11	10874	10572	82	95
Черкаська	28832	24 291	6 637	7 285	10	8	9590	10396	83	95
Чернівецька	18748	17 565	5 993	6 478	5	4	3397	3117	82	94
Чернігівська	11917	12 594	5 854	5 532	6	6	8367	12644	81	94
Разом	792899	711 759	209163	205 624	303	227	358748	334781	-	-

Джерело: побудовано авторами за даними [1, 5-7]

Абсолютна зміна розміру факторів показує зниження значень усіх факторів за винятком відсотку складання ЗНО/НМТ. Повномасштабне вторгнення, реформування вищої освіти, зниження інвестиційної привабливості на тлі війни – все це є причинами стану що склався, але вони не стали визначальними для прийняття рішення здобувати освіту. Більшість випускників попередніх років, які з якихось причин не продовжили навчання в ЗВО, переглянули пріоритети та можливості які можуть бути для дипломованих фахівців.

Саме це пояснює значне зростання кількості здобувачів вищої освіти у 2023 році в порівнянні з 2021 роком.

Побудовані моделі (табл. 3) також свідчать про різну пріоритетність тих самих факторів при різних соціально - економічних умовах.

Таблиця 3. Результати економетричного моделювання та дослідження моделі на адекватність

	2021 р.	2023 р.	2024 р.
Модель	$Y_x = -96640,6 + 3,61X_1 + 1968,61X_2 - 0,0007X_3 + 1033,38X_4$	$Y_x = -846771,5 + 1,94X_1 + 3332,14X_2 - 0,65X_3 + 8652,43X_4$	$Y_x = -641825 + 1,55X_1 + 2984,97X_2 - 0,37X_3 + 6707,25X_4$
Визначник кореляційної матриці	0,01562	0,01014	0,120818
R-множинний	0,948	0,958	0,960
R ²	0,898	0,917	0,922
F-критерій	2,895		
фактичний	42,161	53,06	56,40
t-статистика	2,093		
<i>фак</i> Y_x	-1,396	-2,178	-2,529
X_1	3,450	1,662	1,766
X_2	5,891	6,719	6,889
X_3	-3,448	-2,111	-2,011
X_4	1,229	2,164	2,505

Джерело: побудовано авторами

Усі три моделі за оцінкою F критерія Фішера є адекватними і значущими, так як фактичне значення F є більшим за його критичне значення (2,895). В трьох моделях високий рівень множинного коефіцієнта

кореляції, що свідчить про дуже щільний взаємозв'язок між обраними ознаками. Більше ніж на 89 % кількість здобувачів вищої освіти залежить від обраних в моделях факторів.

Що стосується впливу незалежних змінних на залежну то лише обсяг капітальних інвестицій має обернений напрям взаємозв'язку. Це пояснюється можливим відтоком потенційних здобувачів вищої освіти, які залучаються на роботи з реалізацією інвестиційних проєктів. Решта факторів мають прямий вплив на результативну ознаку. Проте міра їх впливу різниться, що підтверджується встановленими параметрами значущості регресійної моделі.

Так фактор X_1 - кількість випускників шкіл з повною загальною середньою освітою мав вагомий вплив і був значущим для 2021 року (зростання кількості випускників шкіл з повною загальною середньою освітою на 1 особу обумовить зростання кількості здобувачів вищої освіти на 3,61 осіб ($t_{\text{фак.3,45}} > t_{\text{кр.2,093}}$)).

В 2023 та 2024 роках даний чинник не був визначальним так як значення параметру регресії становить 1,91 та 1,55 та не є значущим за t критерієм Ст'юдента ($t_{\text{фак. 1,662 (1,766)}} < t_{\text{кр. 2,093}}$).

Найбільш значущими виявились такі фактори як X_2 – кількість ЗВО та X_4 – відсоток складання ЗНО/НМТ. Особливо зросло значення параметра регресії в факторі X_4 , що обумовлено перш за все значеним зростанням успішності здачі здобувачами НМТ у 2023 та 2024 роках.

Тому ми бачимо, що різні соціально-економічні умови змінюють пріоритетність і ступінь впливу одних і тих факторів на результат. Після початку повномасштабного вторгнення вагомішими стали кількість ЗВО в регіоні та успішна здача НМТ.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Проведене дослідження засвідчило суттєвий вплив соціально-економічних умов на чисельність здобувачів вищої освіти в Україні. Визначено, що у довоєнний період найбільш значущим фактором була кількість випускників шкіл з повною загальною середньою освітою, тоді як в умовах повномасштабної війни ключового значення набули кількість закладів вищої освіти у регіоні та успішність складання НМТ/ЗНО. Обсяг капітальних

інвестицій мав обернений вплив, що свідчить про можливе залучення потенційних студентів на ринок праці. Результати підтверджують необхідність адаптації освітньої політики та розвитку регіональної мережі ЗВО з урахуванням безпекових та соціально-економічних викликів.

Література

1. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 18.07.2025 р.).
2. Кутянін О.В. Українська вища освіта сьогодні: загальний стан та основні тенденції. *Габітус*. 2021. Випуск 26. С. 26-31.
3. Ничкало Н., Овчарук О., Гордієнко В., Іванюк І. Українська освіта в умовах російської війни: випробування, новий досвід, перспективи. *Вісник Кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття»*. 2022. Випуск 5. С. 7-39.
4. Ніколаєнко С. Роль і місце наукових досліджень у підготовці фахівців з вищою освітою. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. 2007. № 1.
5. Рейтинг областей за результатами НМТ 2024 року. URL: <https://osvita.ua/school/rating/93112/> (дата звернення 25.07.2025 р.).
6. Рейтинг областей за результатами НМТ 2023 року. URL: <https://osvita.ua/school/rating/89944/> (дата звернення 25.07.2025 р.).
7. Рейтинг областей за результатами ЗНО 2021 року. URL: <https://osvita.ua/school/rating/83737/> (дата звернення 25.07.2025 р.).
8. Результати вивчення вступної кампанії 2024 року у вищій та фаховій передвищій освіті. URL: https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2024/12/IAD_2024_VSTUP_VO_FPO.pdf (дата звернення 20.07.2025 р.).
9. Сірий Є.В. Освіта, освітні орієнтації та професійна підготовка молоді України на фоні євроінтеграції: статистичні та соціологічні виміри. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*. 2020. Випуск 5. С. 247-265.

References

1. The official site of State Statistics Service of Ukraine (2025), available at: <https://www.ukrstat.gov.ua/>, (Accessed 18 July 2025).
2. Kutianin O.V. (2021), "Ukrainian higher education today: general situation and main trends", *Habitus*, vol. 26, pp. 26-31.
3. Nychkalo N., Ovcharuk O., Hordiienko V. and Ivaniuk I. (2022), "Ukrainian education in the context of the Russian war: challenges, new experiences, prospects", *Visnyk Kafedry YuNESKO «Neperervna profesijna osvita KhKhI stolittia»*, vol. 5, pp. 7-39.
4. Nikolaienko S. (2007), "The role and place of scientific research in the training of specialists with higher education", *Zbirnyk naukovykh prats' Umans'koho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu*, vol. 1.
5. The official site of Osvita.ua (2025), "Ranking of regions based on the results of the 2024 NMT", available at: <https://osvita.ua/school/rating/93112/>, (Accessed 25 July 2025).
6. The official site of Osvita.ua (2025), "Ranking of regions based on the results of the 2023 NMT", available at: <https://osvita.ua/school/rating/89944/>, (Accessed 25 July 2025).
7. The official site of Osvita.ua (2025), "Ranking of regions based on the results of the 2021 NMT", available at: <https://osvita.ua/school/rating/83737/>, (Accessed 25 July 2025).
8. The official site of Derzhavna sluzhba iakosti osvity (2025), "Results of the study of the 2024 admission campaign in higher and vocational pre-higher education", available at: https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2024/12/IAD_2024_VSTUP_VO_FPO.pdf, (Accessed 20 July 2025).
9. Siryj Ye.V. (2020), "Education, educational orientations and vocational training of young people in Ukraine against the backdrop of European integration: statistical and sociological measurements", *Mizhnarodni vidnosyny: teoretyko-praktychni aspekty*, vol. 5, pp. 247-265.

Стаття надійшла до редакції 14.08.2025 р.